

**PROCEDURY IDENTYFIKACJI, POMIARU, MONITOROWANIA I KONTROLI RYZYKA
W DOM MAKLERSKI INC SPÓŁKA AKCYJNA**

ROZDZIAŁ 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Wstęp

1. Niniejsze procedury identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka (dalej „Procedury”) mają na celu sformalizowanie czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem w Dom Maklerski INC Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (dalej „DM INC”).
2. Procedury podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka prowadzonej działalności i otoczenia gospodarczego, w którym działa DM INC. Weryfikacji Procedur dokonuje Zarząd nie rzadziej niż jeden raz w roku.

Rozdział 2. Rodzaje ryzyk

§ 2. Ryzyko operacyjne

1. Ryzyko operacyjne jest o ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące także ryzyko prawne.
2. Zdarzenia objęte ryzykiem operacyjnym mogą być wynikiem błędów w określeniu warunków zawieranych umów, odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu nieprzeprowadzenia lub nieprawidłowego przeprowadzenia czynności związanych ze świadczonymi usługami, konieczności zatrzymania procesu świadczenia usługi i rozwiązania umowy z klientem, zawierania umów na warunkach podwyższonego ryzyka, utracie kluczowego pracownika, a także zdarzeniami charakteryzującymi się niską częstotliwością, lecz wysokimi stratami, jak na przykład zniszczeniem lokalu DM INC, utratą archiwum lub bieżących dokumentów, działania przestępczego na szkodę DM INC czy innymi incydentami, także nieprzewidywalnymi.
3. W ramach ryzyka operacyjnego uwzględnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
 - a) ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych.
 - b) ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania podmiotu, jego majątku lub pracowników.
 - c) ryzyko nadużyć/defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie.
 - d) ryzyko prania pieniędzy – ryzyko poniesienia strat, w wyniku zamieszania w proceder prania pieniędzy prowadzony przez klientów, pośredników lub pracowników.

- e) ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony zasobów i informacji.
- f) ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania) – ryzyko braku możliwości prowadzenia działalności przez podmiot lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych takich jak trzęsienia ziemi, pożary, powódzie, akty terroru, brak dostępu do siedziby (miejsca prowadzenia działalności) lub mediów.
- g) ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością.
- h) ryzyko zarządzania – ryzyko związane z niewłaściwym zarządzaniem, złą identyfikacją i ograniczaniem ryzyka prowadzonej działalności, brakiem lub niewystarczającym działaniem kontroli wewnętrznej, nieodpowiednim stosowaniem procedur wewnętrznych lub ich nieprzestrzeganiem. W ramach ryzyka zarządzania uwzględnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
 - ryzyko ciągłości procesów – ryzyko zakłóceń w funkcjonowaniu podmiotu lub nieefektywnego jego działania w wyniku niewłaściwej lub niewystarczającej organizacji procesów, ich nieciągłości, niewłaściwego podziału zadań i kompetencji lub niezapewnienia odpowiednich zasobów do realizacji zdefiniowanych i/lub koniecznych procesów.
 - ryzyko zasobów ludzkich – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach.
 - ryzyko raportowania – ryzyko wynikające z braku zakresu, niskiej wiarygodności i aktualności informacji zarządczej oraz niewłaściwie zorganizowanych procesów raportowania (w tym definicji źródeł, wykonawców i odbiorców informacji)
 - ryzyko ładu korporacyjnego – ryzyko wynikające z nieadekwatnej struktury organizacyjnej i kompetencyjnej.
 - ryzyko kontroli wewnętrznej – ryzyko wynikające z nieadekwatnych mechanizmów kontrolnych podmiotu.
 - ryzyko zarządzania podmiotami powiązаныmi – ryzyko wynikające z niewłaściwego nadzoru właścicielskiego.
 - ryzyko zgodności (compliance) – ryzyko wynikające z działania podmiotu niezgodnie z szeroko rozumianymi normami (nie tylko prawnymi) lub konfliktu interesów.
- i) ryzyko modeli oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść DM INC, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli.

W ramach ryzyka modeli uwzględnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:

- ryzyko danych – ryzyko wynikające z wykorzystania (do budowy modeli) nieprawidłowych, niewiarygodnych lub niekompletnych danych.
 - ryzyko założeń – ryzyko wynikające z założeń lub uproszczeń przyjętych przy budowie modeli lub ustalaniu parametrów.
 - ryzyko metodologiczne – ryzyko wynikające z wykorzystania do budowy modeli, taryfikacji lub ustalania parametrów niewłaściwych narzędzi, technik lub metod.
 - ryzyko administrowania – ryzyko niewłaściwego zastosowania lub działania modeli z powodu ich nieadekwatnego monitorowania, walidacji i aktualizacji.
- j) ryzyko kapitałowe to ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału wystarczającego do absorpcji strat nieoczekiwanych. W ramach ryzyka kapitałowego uwzględnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
- ryzyko zarządzania kapitałem – brak kapitału adekwatnego do ryzyka prowadzonej działalności a także strategii w zakresie planowania, struktury i źródeł pozyskiwania kapitału oraz ryzyko niewłaściwej jej realizacji (w tym uzyskiwania odpowiedniego wyniku finansowego).
 - ryzyko niewypłacalności – ryzyko obniżenia kapitału poniżej poziomu niezbędnego do pokrycia strat.

§ 3. Ryzyko kredytowe

1. Ryzyko kredytowe to ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania. W obszarze tego ryzyka wyróżnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie DM INC:
 - a) ryzyko kontrahenta – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.
 - b) ryzyko koncentracji – ryzyko pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów wewnętrznych.
 - c) ryzyko inwestycji w podmioty zależne – ryzyko utraty wartości zaangażowania kapitałowego i straty z tytułu zobowiązania wsparcia podmiotu zależnego.
 - d) ryzyko rozmycia – ryzyko zmniejszenia kwoty należnej poprzez kredyty gotówkowe lub niegotówkowe udzielane dłużnikowi.
2. Wyróżniane w zakresie ryzyka kredytowego ryzyko inwestycji w podmioty zależne, rozumiane jako ryzyko utraty wartości zaangażowanego kapitału i straty z tytułu

zobowiązania wsparcia podmiotu zależnego, nie występuje w DM INC, ze względu na brak podmiotów zależnych oraz planów odnośnie ich nabycia. Nie występuje również ryzyko rozmycia gdyż DM INC nie udziela kredytów gotówkowych lub niegotówkowych.

§ 4. Ryzyko rynkowe

1. Ryzyko rynkowe to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cena na rynku). W ramach ryzyka rynkowego identyfikuje się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
 - a) ryzyko walutowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.
 - b) ryzyko stóp procentowych – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.
 - c) ryzyko cen towarów – ryzyko utraty wartości aktywów lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany ceny towarów.
 - d) ryzyko cen instrumentów – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych.
2. Z uwagi na prowadzony zakres działalności DM INC nie jest narażony na ryzyko rynkowe, gdyż nie posiada portfela handlowego oraz nie dokonuje żadnych transakcji i rozliczeń denominowanych w walutach obcych lub indeksowanych o waluty obce.

§ 5. Ryzyko płynności

1. Ryzyko płynności to ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych. W ramach ryzyka płynności identyfikuje się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
 - a) ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań.
 - b) ryzyko rozliczenia – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych.
 - c) ryzyko koncentracji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się (brak dywersyfikacji) lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

- d) ryzyko opcji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.
2. Ryzyko opcji zostało uznane za nieistotne z uwagi na niezawieranie przez DM INC transakcji na opcjach.

§ 6. Ryzyko biznesowe

1. Ryzyko biznesowe – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji. W ramach ryzyka biznesowego uwzględnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie Domu Maklerskiego:
- a) ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
 - b) wyniku finansowego – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.
 - c) otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot.
 - d) konkurencji – ryzyko zmian rynkowych warunków konkurencji mających niekorzystny wpływ na podmiot.
 - e) ryzyko utraty reputacji – ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.
 - f) ryzyko podatkowe i rachunkowe – ryzyko negatywnych skutków ekonomicznych dla podmiotu z powodu niewłaściwej (nieprawidłowej) ewidencji rachunkowej, sprawozdawczości, błędnego wyznaczenia zobowiązań podatkowych podmiotu lub ich nieterminowej zapłaty.
 - g) ryzyko produktu (skarg klientów) – ryzyko związane ze sprzedażą przez podmiot produktu (usług), który: nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem i regulacjami, generuje dodatkowe ryzyka (dla podmiotu i jego klientów), nie ma dostatecznego wsparcia w procesach zachodzących w podmiocie, czy też pracownikach.

§ 7. Ryzyko nadmiernej dźwigni

1. Ryzyko nadmiernej dźwigni – ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej

sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

2. DM INC uznaje ryzyko nadmiernej dźwigni za nieistotne z uwagi na niewykorzystywanie w bieżącej działalności kapitału obcego oprocentowanego.

§ 8. Ryzyko systemowe i makroekonomiczne

1. Ryzyko systemowe – oznacza ryzyko zakłócenia systemu finansowego oraz negatywne zmiany warunków ekonomicznych, które może spowodować poważne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i realnej gospodarki.

§ 9. Ryzyko rezydualne

1. Ryzyko rezydualne – ryzyko wynikające z mniejszej niż założona przez DM INC skuteczności stosowanych w Domu Maklerskim technik ograniczania ryzyka kredytowego.
2. DM INC uznaje ryzyko rezydualne za mało istotne ze względu na brak zaawansowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego.

§ 10. Ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych

1. Ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych – ryzyko, w których DM INC jest inwestorem, jednostką inicjującą lub jednostką sponsorującą w przypadku sekurytyzacji aktywów.
2. DM INC uznaje ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych za nieistotne ze względu na brak udziału oraz planu udziału DM INC w tego rodzaju transakcjach.

§ 11. Ryzyko koncentracji

1. Ryzyko koncentracji – ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczy podmiot, podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników

§ 12. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

1. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym – ryzyko wynikające z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela niehandlowego, które mogą doprowadzić do utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego.
2. Portfel niehandlowy Domu Maklerskiego obejmuje operacje niezaliczone do portfela handlowego, w szczególności zakładanie lokat i depozytów bankowych.

3. DM INC nie udziela pożyczek oraz nie dokonuje operacji służących zabezpieczeniu Domu Maklerskiego przed ryzykiem związanym z operacjami udzielania pożyczek, zakładania lokat i depozytów bankowych. Z uwagi na powyższe DM INC uznał ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym za nieistotne.

ROZDZIAŁ 3. Identyfikacja i pomiar ryzyk

§ 13. Identyfikacja ryzyk

1. Identyfikacja ryzyk to czynność mająca na celu określenie, które ryzyka występują w DM INC.
2. Identyfikacji ryzyk dokonuje się:
 - a) corocznie do 20 stycznia każdego roku,
 - b) dodatkowo w przypadku zmiany zakresu działalności DM INC lub zmian w otoczeniu mających wpływ na występowanie ryzyk w Domu Maklerskim.
3. Identyfikacji ryzyk dokonuje Risk Manager wraz z Inspektorem Nadzoru na podstawie przeglądu ryzyk zawartych w rozdziale 1. Dodatkowo w ramach identyfikacji ryzyk bierze się pod uwagę możliwość wystąpienia ryzyk nieuwjętych w rozdziale 1. oraz ryzyk uznanych tam za nieistotne.
4. Identyfikacja polega na przeprowadzeniu dyskusji panelowej przez Risk Managera wraz z Inspektorem Nadzoru ze wszystkimi pracownikami Domu Maklerskiego mającej na celu stwierdzenie, czy dane ryzyko występuje w odniesieniu do działalności Domu Maklerskiego.
5. Ryzyko uznane zostaje za istotne w przypadku, gdy zostanie ono uznane za występujące w odniesieniu do działalności Domu Maklerskiego podczas dyskusji panelowej, zgodnie z pkt 4.
6. Ryzyka uznane podczas dyskusji panelowej, zgodnie z pkt 4, za niewystępujące w odniesieniu do Domu Maklerskiego uznawane są za nieistotne.
7. Wynikiem identyfikacji ryzyk jest Lista Ryzyk, zawierająca: rodzaj ryzyka, miejsce występowania (jednostka organizacyjna DM INC, usługa albo proces) i ewentualne uwagi.
8. Lista Ryzyk jest przekazywana przez Risk Managera Zarządowi DM INC, celem akceptacji.

§ 14. Pomiar ryzyk

1. Celem pomiaru ryzyk jest określenie ich istotności i wpływu na działalność DM INC, jego kondycję finansową i prawidłowość funkcjonowania.
2. Pomiar ryzyk polega na określeniu – dla każdego ryzyka występującego na Liście Ryzyk:
 - a) prawdopodobieństwa jego wystąpienia – w skali od 1 do 5 („Prawdopodobieństwo”),

- b) wpływu, jaki będzie miało ewentualne wystąpienie ryzyka – w skali od 1 do 5 („Wpływ”).
3. Syntetyczną miarą ryzyka („Wartość Ryzyka”) jest iloczyn Prawdopodobieństwa i Wpływu.
4. Charakterystyki Prawdopodobieństwa, Wpływu i Wartości ryzyka przedstawiają poniższe tabele:

Prawdopodobieństwo	
Stopień skali	Charakterystyka
5	Wystąpienie prawie pewne (>80% w perspektywie 12 miesięcy)
4	Wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia (60-80% w perspektywie 12 miesięcy)
3	Średnie prawdopodobieństwo wystąpienia (40-60% w perspektywie 12 miesięcy)
2	Niskie prawdopodobieństwo wystąpienia (20-40% w perspektywie 12 miesięcy)
1	Wystąpienie rzadkie (<20% w perspektywie 12 miesięcy)

Wpływ		
Stopień skali	Charakterystyka	
5	Krytyczny	Stopień wpływu dla poszczególnych rodzajów ryzyk określany jest indywidualnie, w sposób związany z ich istotnymi cechami.
4	Poważny	
3	Umiarkowany	
2	Niski	
1	Nieistotny	

Wartość ryzyka	
Stopień skali	Charakterystyka
16-25	Ryzyko krytyczne
10-15	Ryzyko poważne
6-9	Ryzyko umiarkowane
1-5	Ryzyko niskie

5. Pomiaru ryzyk dokonuje się:
- a) corocznie – do 31 stycznia każdego roku,
- b) dodatkowo w przypadku zmiany zakresu działalności DM INC lub zmian w otoczeniu mających wpływ na występowanie ryzyk w Domu Maklerskim.
6. Pomiaru ryzyk dokonuje Risk Manager dla wszystkich ryzyk wskazanych na Liście Ryzyk, zaakceptowanej przez Zarząd. Wynikiem pomiaru ryzyk jest Rejestr Ryzyk, zawierający – oprócz danych uwidoczniionych na Liście Ryzyk – także: opis każdego ryzyka, opis i wartość jego Wpływu, opis i wartość jego Prawdopodobieństwa, Wartość Ryzyka, oraz – opcjonalnie – opis bieżącej sytuacji, wskazania odnośnie zarządzania ryzykiem i ewentualne uwagi.

7. Rejestr Ryzyk jest przekazywany przez Risk Managera Zarządowi DM INC celem akceptacji.
8. Rejestr Ryzyk po zaakceptowaniu przez Zarząd jest przedstawiany Inspektorowi Nadzoru oraz Radzie Nadzorczej na najbliższym jej posiedzeniu.

§ 11. Testy warunków skrajnych

1. Uzupełnieniem pomiaru ryzyka w DM INC są testy warunków skrajnych, które przeprowadza się nie rzadziej niż 2 razy w roku.
2. W przeprowadzanych w DM INC testach warunków skrajnych przyjmuje się każdorazowo założenia odpowiadające profilowi, skali i poziomowi złożoności ryzyka. Projekt założeń testów warunków skrajnych przygotowuje każdorazowo Risk Manager i przedstawia Zarządowi do akceptacji.
3. Wyniki testów warunków skrajnych są przedstawiane Radzie Nadzorczej.

ROZDZIAŁ 4. Monitorowanie ryzyk

§ 16.

1. W przypadku podejmowania przez DM INC działań, których realizacja może wiązać się z ryzykiem o Wartości Ryzyka powyżej umiarkowanego Risk Manager przeprowadza wstępny monitoring ryzyka określając wstępny apetyt na ryzyko.
2. Podjęcie realizacji działania, z którym związane jest ryzyko o Wartości Ryzyka ocenionej w wyniku określenia wstępnego apetytu na ryzyko jako poważne lub krytyczne – jest możliwe pod warunkiem dokonania szacunkowej analizy ryzyka oraz zaproponowania mechanizmów jego ograniczenia.

§ 17.

1. Monitorowanie ryzyk polega na śledzeniu stanu i zmian zidentyfikowanych ryzyk, dla których Wartość Ryzyka określono jako umiarkowane, poważne i krytyczne. Monitorowanie ryzyk należy do obowiązków Risk Managera.
2. Odnośnie ryzyk o wartości poważnej Risk Manager weryfikuje ich stan nie rzadziej niż raz na kwartał.
3. W przypadku ryzyka o wartości krytycznej weryfikacja stanu powinna być dokonywana nie rzadziej niż raz w miesiącu, a o wszystkich istotnych zmianach stanu tych ryzyk Zarząd powinien być informowany niezwłocznie.

ROZDZIAŁ 5. Kontrola ryzyk

§ 18.

1. W zakresie kontroli poszczególnych ryzyk i zarządzania obszarami działalności, na których może dojść do zmaterializowania się istotnych ryzyk w DM INC przyjmuje się poniższe procedury.

§ 19. Ryzyko operacyjne

1. W zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka operacyjnego prowadzi się następujące działania:
 - a) kontrolę zgodności działalności operacyjnej z prawem (w ramach istniejącego systemu nadzoru nad zgodnością z prawem), w celu ograniczenia ryzyka prawnego,
 - b) bieżącą kontrolę warunków zawieranych umów i określanych w nich wynagrodzeń, w celu sprawdzenia ekonomicznej zasadności ustalanych warunków,
 - c) szkolenie pracowników w zakresie obowiązujących przepisów,
 - d) nadzór nad przepływem i uniemożliwieniem wykorzystywania informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową,
 - e) nadzór nad przestrzeganiem ogólnych zasad bezpieczeństwa.
2. Miarą ryzyka operacyjnego jest wysokość potencjalnej straty mogącej wystąpić wskutek zaistnienia zdarzeń objętych ryzykiem.
3. W przypadku zidentyfikowania zdarzeń mogących skutkować zmaterializowaniem się ryzyk z grupy ryzyka operacyjnego każdy pracownik i osoby świadczące na rzecz Domu Maklerskiego usługi outsourcingowe obowiązane są poinformować Risk Managera o zaistniałej sytuacji. Risk Manager – w porozumieniu z Zarządem – określi dalsze działania mające na celu eliminację powstałego ryzyka, a jeśli okaże się to niemożliwe – zasady jego monitorowania i zminimalizowania skutków przyszłych niekorzystnych zdarzeń.
4. Z podjętych działań Risk Manager sporządza pisemną notatkę.
5. DM INC wdraża plan utrzymania ciągłości działania organizacji. Zadaniem planu utrzymania ciągłości działania jest zapewnienie ciągłego i niezakłóconego działania Domu Maklerskiego. Plan utrzymania ciągłości działania jest równocześnie planem awaryjnym, to znaczy służy zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności Domu Maklerskiego i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność.

6. W zakresie utrzymania ciągłości działania podstawowym działaniem jest zachowywanie informacji niezbędnych do funkcjonowania Domu Maklerskiego w postaci kopii (skanów) najistotniejszych dokumentów oraz kopii plików:
 - a) związanych z bieżącą działalnością (robocze wersje dokumentów),
 - b) ksiąg i sprawozdań finansowych,
 - c) raportów bieżących i okresowych.
7. Kopie sporządzane są nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie na dyskach przenośnych i przechowywane w skrytce bankowej.
8. Postępowanie w przypadku awarii ma na celu wznowienie działalności podstawowych procesów biznesowych w Domu Maklerskim, przede wszystkim dostęp do źródeł informacji potrzebnej do kontynuowania świadczenia usług. W zależności od skali awarii (awaria systemów informatycznych, uszkodzenie lub zniszczenie pomieszczeń, utrata dokumentów z archiwum) decyzje może podjąć pracownik Domu Maklerskiego lub członek Zarządu Domu Maklerskiego, mając zawsze na względzie interes klientów.
9. Plan utrzymania ciągłości działania jest na bieżąco analizowany i aktualizowany, mając na uwadze pojawienie się nowych narzędzi i zagrożeń.
10. W ramach polityki w zakresie wyboru, uzupełniania oraz monitorowania potrzeb kadrowych i planowania zaplecza kadrowego, Zarząd Domu Maklerskiego podejmuje decyzje o zatrudnieniu pracowników w miarę potrzeb, działając w tym zakresie zgodnie z ogólnie stosowanymi zasadami, korzystając z usług profesjonalnych podmiotów.

§ 20. Ryzyko kredytowe

1. Celem kryteriów oceny ryzyka kredytowego jest umożliwienie ograniczenia ryzyka związanego z udzielaniem pożyczek i powierzaniem środków na przechowanie oraz ryzyka nie wywiązania się kontrahenta z obowiązku zapłaty należności, w szczególności wynagrodzenia za świadczone usługi. DM INC akceptuje wyłącznie niskie ryzyko kredytowe, zgodnie z poniższymi kryteriami:
 - a) DM INC nie udziela pożyczek poza pożyczkami w ramach grupy kapitałowej.
 - b) Przechowywanie środków pieniężnych dokonuje się wyłącznie w bankach o wysokiej wiarygodności.
 - c) DM INC wykonuje usługi na rzecz kontrahentów, których zdolność do zapłaty należności z tytułu wynagrodzenia za świadczone usługi jest podparta odpowiednią sytuacją finansową i odpowiednio zabezpieczona zapisami umowy świadczenia usług doradczych.
2. Celem monitorowania ryzyka kredytowego DM INC prowadzi okresowy monitoring kontrahentów i banków przechowujących środki. W przypadku zidentyfikowania

niekorzystnych zjawisk, mogących mieć wpływ na wypłacalność kontrahenta Zarząd Domu Maklerskiego podejmuje decyzje celem ograniczenia ryzyka (wypowiedzenie umowy, przeniesienie środków do innej instytucji).

3. Każdorazowo, gdy planowane jest przeprowadzenie emisji instrumentów finansowych o znacznej wartości, Zarząd biorąc pod uwagę wielkość oferty i oczekiwaną wysokość łącznych wpłat z tytułu przyjmowania zapisów, zleca Risk Managerowi przygotowanie kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego oraz łącznej wartości kapitału wewnętrznego w związku z oczekiwanym zwiększeniem ekspozycji. W sytuacji gdy prognozowany wzrost kapitału wewnętrznego przekroczyłby wartość funduszy własnych Zarząd jest zobowiązany do takiego zorganizowania oferty instrumentów aby wymóg ten nie został naruszony.
4. Ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczy podmiot, podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników (dalej „Grupy Klientów”) nie dotyczy podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej INC S.A. – podmiotu dominującego wobec DM INC.
5. W odniesieniu do pozostałych klientów ustala się limit udziału rocznych przychodów od jednej Grupy Klientów w rocznych przychodach ogółem DM INC w wysokości nie przekraczającej wartości kapitałów własnych DM INC wykazanych w ostatnim rocznym zbadanym sprawozdaniu finansowym. Odstępstwo od powyższych zasad wymaga decyzji Zarządu DM INC, która może być podjęta po przeprowadzeniu analizy ryzyka wynikającego z koncentracji.

§ 21. Ryzyko rynkowe

1. Z uwagi na prowadzony zakres działalności DM INC nie jest narażony na ryzyko rynkowe w zakresie ryzyka stóp procentowych, ryzyka cen towarów oraz ryzyka cen instrumentów. Jedynym elementem z obszaru ryzyka rynkowego, na które może być narażony DM INC jest ryzyko walutowe. W celu ograniczenia ryzyka walutowego DM INC nie zawiera i nie będzie zawierał transakcji denominowanych w walutach obcych lub indeksowanych o waluty obce.

§ 22. Ryzyko płynności

1. Źródłem płynności finansowej DM INC są środki własne.
2. DM INC utrzymuje wysoki stan środków płynnych, adekwatny do zakresu prowadzonej działalności. Potrzeby zwiększenia zasobu środków płynnych mogą być wynikiem wyłączenia rozszerzania zakresu lub skali działalności. Potrzeba pozyskania dodatkowych środków płynnych może być też związana z wystąpieniem nagłych i nieprzewidzianych zdarzeń skutkujących utratą środków lub źródeł ich pozyskania.

3. DM INC posiada wdrożone Awaryjny Plan Płynnościowy oraz Awaryjny Plan Kapitałowy, które są stosowane w przypadku zaistniałych problemów z płynnością.
4. Identyfikacja ryzyka płynności w DM INC następuje na podstawie wyznaczania i przestrzegania wskaźnika bieżącej płynności oraz wysokości aktywów do dyspozycji.
5. Wskaźnik bieżącej płynności jest zdefiniowany jako stosunek aktywów obrotowych pomniejszony o środki pieniężne przechowywane w związku z przeprowadzaniem oferty instrumentów finansowych klientów do zobowiązań bieżących pomniejszonych o zobowiązania z tytułu środków pozyskanych w związku z przeprowadzaniem oferty instrumentów finansowych klientów.
6. Aktywa do dyspozycji wyznacza się jako sumę środków własnych DM INC zgromadzonych na rachunkach bankowych i na lokatach bankowych.
7. Dane do wyznaczania wskaźnika bieżącej płynności oraz wysokości aktywów do dyspozycji pobierane są z systemów księgowych DM INC.
8. Risk Manager jest odpowiedzialny za kalkulację wskaźnika bieżącej płynności oraz ustalenie wysokości aktywów do dyspozycji oraz za monitorowanie ich wysokości.
9. Pomiar ryzyka płynności odbywa się codziennie według stanów na poprzedni dzień bilansowy.
10. DM INC zarządza ryzykiem płynności poprzez utrzymywanie gotowości do terminowego regulowania zobowiązań. Zarządzanie ryzykiem płynności opera się na miarach płynności wskaźnika bieżącej płynności oraz na wysokości aktywów do dyspozycji. W celu ograniczenia ryzyka płynności w DM INC wprowadza się następujące limity dla następujących miar płynności:
 - a) wskaźnika bieżącej płynności – limit w wysokości co najmniej 1,1
 - b) aktywa do dyspozycji utrzymywane są na poziomie w wysokości rocznych kosztów działalności według stanu wykazanego w Planie Finansowym DM INC w każdym z miesięcy danego roku kalendarzowego objętego prognozą
11. W przypadku, gdy poziom miar płynności ukształtuje się:
 - a) na poziomie niższym niż 1,2 dla wskaźnika bieżącej płynności lub
 - b) wysokość nadwyżki aktywów do dyspozycji nad wysokość rocznych kosztów działalności według stanu wykazanego w Planie Finansowym spadnie poniżej 10.000 zł

Risk Manager jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Zarządu DM INC o zbliżaniu się poziomu miary płynności do minimalnej wartości określonej w §22 pkt 10.

12. Na podstawie informacji uzyskanej od Risk Managera Zarząd DM INC rozważa podjęcie działania zmierzającego do uzyskania pożyczki od podmiotu dominującego, uruchomienia linii kredytowej w wybranym banku lub instytucji kredytowej, która będzie stanowiła zabezpieczenie natychmiast wymagalnych zobowiązań.
13. W przypadku zmiany działalności DM INC lub wprowadzenia nowych produktów do oferty usług realizowanych przez DM INC Risk Manager jest zobowiązany do przedstawienia Zarządowi DM INC raportu dotyczącego zmiany/utrzymania limitów określonych w §22 pkt 10 w terminie do końca miesiąca, w którym nastąpiło zdarzenie.

§ 23. Ryzyko biznesowe

1. W zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka biznesowego prowadzi się następujące działania:
 - a) kontrolę realizacji założonych celów ekonomicznych,
 - b) bieżący monitoring uwarunkowań otoczenia ekonomicznego,
 - c) obserwację i analizę otoczenia konkurencyjnego,
 - d) ciągły monitoring postrzegania Domu Maklerskiego przez osoby trzecie, w tym:
 - Klientów (na podstawie bieżących komentarzy);
 - Pracownicy (na podstawie bieżących komentarzy);
 - Nadzorcy (na podstawie wyników kontroli i bieżących komentarzy);
 - e) współpracę z odpowiednio wykwalifikowanymi podmiotami w zakresie sprawozdawczości rachunkowej i podatkowej,
 - f) kontrolę jakości świadczonych usług.
2. Ze względu na zakres działania Domu Maklerskiego w ramach grupy INC, ryzyko reputacji wynika również z reputacji całej grupy INC. Ryzyko grupy kapitałowej INC jest elementem ryzyka reputacji Domu Maklerskiego.

§ 24. Ryzyko systemowe i makroekonomiczne

1. Wszelkie istotne zmiany warunków systemowych i makroekonomicznych mogące mieć wpływ na działalność Domu Maklerskiego są odnotowywane i poddawane ocenie przez Risk Managera.
2. DM INC identyfikuje następujące wskaźniki makroekonomiczne, które charakteryzują niekorzystne zmiany cyklu gospodarczego w gospodarce mające wpływ na działalność DM INC:

- a) dynamikę zmian PKB,
 - b) zmianę wartości indeksu WIG.
3. Wskaźniki makroekonomiczne zidentyfikowane jako te, które charakteryzują niekorzystne zmiany cyklu gospodarczego w gospodarce są obliczane zgodnie z metodologią stosowaną przez Główny Urząd Statystyczny oraz pochodzą z oficjalnych publikacji Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku danych w zakresie zmiany wartości indeksu WIG za źródło informacji przyjmuje się dane pochodzące z publikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
4. Wskaźniki analizowane są w następującym ujęciu:
- a) Wskaźnik PKB jest analizowany w ujęciu dynamicznym w stosunku do analogicznego okresu kwartału ubiegłego roku,
 - b) Wskaźnik zmiany wartości indeksu WIG analizowany jest w ujęciu za okres 6 miesięcy.
5. Pomiar wskaźników makroekonomicznych następuje na podstawie zmian poszczególnych wskaźników wymienionych w punkcie 4. Pomiaru wskaźników dokonuje się w dniu publikacji szybkiego szacunku produktu krajowego brutto przez GUS przypadającym w lutym, maju, sierpniu i listopadzie. Pomiar przeprowadzany jest przez Risk Managera.
6. DM INC zarządza ryzykiem systemowym i makroekonomicznym poprzez monitorowanie poziomów wskaźników makroekonomicznych, w cyklach dostosowanych do częstotliwości ich publikacji.
7. Ryzyko systemowe i makroekonomiczne zostaje uznane za istotne w przypadku gdy przynajmniej jeden ze wskaźników osiągnie wartość:
- a) w przypadku dynamiki zmian wartość PKB wartość ujemną
 - b) w przypadku zmiany wartości indeksu WIG spadek o 20%
8. Risk Manager w przypadku zidentyfikowania istotności ryzyka makroekonomicznego informuje o tym niezwłocznie Zarząd.
9. Ryzyko systemowe i makroekonomiczne jest uznawane za istotne do czasu dnia pomiaru, zgodnie z punktem 5, w którym nie zostaną wykazane wartości wynikające z punktu 7.

§ 25. Ryzyko rezydualne

1. Zgodnie z opisem w Rozdziale I Procedur §9 ryzyko rezydualne uznane zostało za mało istotne w DM INC. Jeśli w przyszłości w trakcie procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka stwierdzony zostanie wzrost jego znaczenia Zarząd niezwłocznie przeprowadzi analizę tego ryzyka i podejmie stosowne działania celem zarządzania tym ryzykiem. O podjętych działaniach i ich rezultatach Zarząd poinformuje Radę Nadzorczą.

§ 26. Ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych

1. Zgodnie z opisem w Rozdziale I Procedur §10 ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych uznane zostało za nieistotne w DM INC. Jeśli w przyszłości w trakcie procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka stwierdzony zostanie wzrost jego znaczenia Zarząd niezwłocznie przeprowadzi analizę tego ryzyka i podejmie stosowne działania celem zarządzania tym ryzykiem. O podjętych działaniach i ich rezultatach Zarząd poinformuje Radę Nadzorczą.

§ 27. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

1. Zgodnie z opisem w Rozdziale I Procedur §12 ryzyko z tytułu transakcji sekurytyzacyjnych uznane zostało za nieistotne w DM INC. Jeśli w przyszłości w trakcie procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka stwierdzony zostanie wzrost jego znaczenia Zarząd niezwłocznie przeprowadzi analizę tego ryzyka i podejmie stosowne działania celem zarządzania tym ryzykiem. O podjętych działaniach i ich rezultatach Zarząd poinformuje Radę Nadzorczą.

§ 27. Docelowy poziom kapitału

1. Dom Maklerski w celu minimalizacji ryzyka naruszenia norm adekwatności kapitałowej ustala następujące minimalne akceptowalne wartości wskaźników norm adekwatności kapitałowej na poziomie:
 - a) w przypadku relacja sumy kapitału zakładowego w wielkości w jakiej został wpłacony, kapitału zapasowego, niepodzielonego zysku z lat ubiegłych oraz kapitałów rezerwowych z wyłączeniem kapitału z aktualizacji wyceny, pomniejszonej o niepokrytą stratę z lat ubiegłych oraz o stratę netto bieżącego okresu do minimalnego kapitału założycielskiego nie niżej niż 110%.
 - b) w przypadku relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego nie niżej niż 110%.
 - c) w przypadku współczynników kapitałowych na poziomie nie niższym niż 20%.
2. W przypadku naruszenia relacji wykazanych w §27 ust 1 Risk Manager powiadamia niezwłocznie pisemnie Zarząd. Zarząd podejmie decyzję o sposobie dofinansowania Spółki w ciągu jednego dnia roboczego informując o podjętej decyzji Przewodniczącemu Rady Nadzorczej.

3. W sytuacjach nagłych kiedy nie jest możliwym przekazanie informacji w sposób pisemny, Risk Manager jest zobowiązany przekazać zawiadomienie w formie telefonicznej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej i niezwłocznie uzyskać potwierdzenie pisemne.
4. Jeżeli Zarząd nie podejmie działań wskazanych w punkcie 4., Risk Manager niezwłocznie zawiadamia o tym Inspektora Nadzoru i Radę Nadzorczą.

ROZDZIAŁ 5. Postanowienia końcowe

§ 28.

1. Niniejsze procedury zostały przyjęte uchwałą Zarządu.